

Smittskydd Värmland

Handläggare och telefon

Ingemar Hallén, 054-19 13 06

Datum
2019-02-14
Ert datumVår beteckning
10063.19.A1
Er beteckning

Verksamhetsberättelse 2018

Smittskydd Värmland

Innehållsförteckning

Inledning och verksamhetens syfte	2
Administration	2
Webbplats	2
Personal	2
Budget	2
Fortbildning och deltagande i nätverk på lokal, regional och nationell nivå	3
Information och utbildningsaktivitet	3
Aktiviteter	3
Smittskydd.....	3
Asyl- och flyktinghälsan	3
Hygien inom förskolan	3
Multiresistenta bakterier, MRB	4
Sexuellt överförbara infektioner, STI	4
Vaccinationer.....	5
Vårdhygien	5
Vårdhygien – allmänt.....	5
Basala hygienrutiner och klädregler	5
Byggnation	6
Hygienombuds nätverket.....	6
Hygienronder	6
Infektionsverktyget.....	6
Kommunal vård och omsorg.....	7
Ortopeden – projekt för att minska protesinfektionerna	7
Städning i vårdlokaler	7
Vårdrelaterade infektioner (VRI).....	7
Strama.....	7
Samverkan mot antibiotikaresistens, Strama Värmland	7

Inledning och verksamhetens syfte

Smittskydd Värmland är den förvaltningsmyndighet som inom Värmland ska tillgodose befolkningens behov av skydd mot spridning av smittsamma sjukdomar (SFS 2004:168).

Smittskydd Värmland är en verksamhet som omfattar både smittskydd, vårdhygien och samverkan mot antibiotikaresistens, Strama Värmland.

Smittskyddsläkaren har det övergripande och samlade ansvaret för landstingets smittskyddsarbete. Smittskydd Värmlands arbete omfattar:

- Ledning, planering och organisering av smittskyddsarbetet i länet.
- Epidemiologisk övervakning och utbrottshantering av smittsamma sjukdomar.
- Handläggning av myndighetsärenden enligt smittskyddslagen.
- Samverka med övriga smittskydd och nationella myndigheter inom smittskyddsområdet.
- Information, utbildning och preventiva insatser till vård och allmänhet kring smittsamma sjukdomar, vårdrelaterade infektioner och antibiotikaanvändning.

Administration

Smittskyddsadministratörernas kontinuerliga arbete är att vara ett stöd i smittskydds- och vårdhygienarbetet med att t.ex. ta fram underlag och bearbeta dokument, underhålla Smittskydd Värmlands webbplats och arbeta med statistik över sjukdomar enligt smittskyddslagen.

En av smittskyddsadministratörerna representerar Smittskydd Värmland i kravarbetet för införande av ett nytt system, SmiNet 3. Arbetet görs i samarbete mellan Folkhälsomyndigheten och smittskyddsenheterna i Sverige.

Webbplats

Information till personal och allmänhet i smittskydds- och vårdhygienfrågor är en stor del av Smittskydd Värmlands åtagande varför webbplatsen hela tiden är i fokus.

Personal

En biträdande smittskyddsläkare slutade i början av året och flyttade till en annan region. Under några månader var tjänsten vakant men i juni kunde tjänsten ånyo besättas.

Budget

Enheten har bedrivit verksamheten inom budgetramen.

Fortbildning och deltagande i nätverk på lokal, regional och nationell nivå

Personalen har fullföljt verksamhetsplanen och deltagit i fortbildningskurser och regionala och nationella möten inom smittskydd, vårdhygien och Strama.

Arbetet på Smittskydd Värmland präglas av ett brett samarbete med många aktörer på olika nivåer. Smittskydd Värmland har ett kontinuerligt samarbete med Folkhälsomyndigheten bl.a. genom telefonmöten varje vecka både inom smittskydd och vårdhygien. Vi har ett nära samarbete med flera lokala verksamheter, både inom Landstinget i Värmland och externt såsom Kommuner och Länsstyrelsen.

Information och utbildningsaktivitet

Personalen vid Smittskydd Värmland förmedlar kunskap vid ett stort antal utbildningar som omfattar smittskydd, vårdhygien och stramaområdet. Exempel på föreläsningar är fortlöpande hygienombudsutbildning vilken är omfattande.

Läkare från Smittskydd Värmland har medverkat i ST- och AT-utbildningar samt i RSK – Regional samverkanskurs. Enheten är ofta representerad vid olika klinikers utbildningsmöten, t.ex. allmänläkarnas ”Allmöte”. Till detta kommer utbildningsaktiviteter riktade mot förskola samt utbildningar för vårdstuderande vid Karlstads universitet.

Tidningen Wermlandssmittan har givits ut två gånger under året.

Aktiviteter

Smittskydd

Asyl- och flyktinghälsan

Smittskydd Värmland har bedrivit ett nära samarbete med verksamheten asyl- och flyktinghälsa. Smittskyddsläkaren ingår i landstingets referensgrupp för asyl- och flyktinghälsa och smittskyddssjuksköterska deltar i asyl-nätverk för asylsjuksköterskor. Smittskydd Värmlands ansvar är att vara sakkunnig samt att ta fram rekommenderad rutin kring omhändertagandet av asylsökande och andra nyanlända avseende smittsamma sjukdomar och vaccinationer. Rutinen har uppdaterats under året.

Smittskydd Värmland har ett fortsatt tätt samarbete med tuberkulosmottagningen när det gäller smittspårning.

Hygien inom förskolan

Fortsatt arbete som syftar till att förbättra hygienrutinerna inom förskolan. I december anordnade Smittskydd Värmland, i samarbete med barnhälsovården, en heldagsutbildning riktad främst till hygienombud från förskolor i hela Värmland men också BVC-sköterskor och förskolechefer var välkomna att delta. Vi ser ett fortsatt stort intresse.

Multiresistenta bakterier, MRB

Antibiotikaresistens är ett ökande problem globalt.

Under 2017 skedde en smittspridning av vankomycinresistenta enterokocker (VRE) i Landstinget i Värmland. En omfattande smittspårning utfördes på samtliga sjukhus i landstinget och utökade städrutiner samt förändrade vådrutiner infördes. Sammanlagt 20 fall av VRE konstaterades. Det senaste fallet påvisades i september 2017. Samtliga fall, utom det första, har hittats i screeningodlingar. Utbrottet anses nu vara över och under 2018 vi har inte sett någon smittspridning av VRE i Landstinget i Värmland. Som en övervakningsstrategi pågår övervakningsodlingar på [utvalda avdelningar inom slutenvården enligt ett rullande schema](#). Övervakningsodlingarna har pågått sedan 2017 och planeras fortsätta även under 2019 men med glesare intervall än tidigare.

Antal fall av MRSA, ESBL och ESBL_{CARBA} har under 2018 varit i nivå med 2017.

Biträdande smittskyddsläkare, smittskyddssjuksköterska och hygiensjuksköterska ingår i MRSA-teamet tillsammans med representanter från infektionsmottagningen. Under 2018 har MRSA-teamet haft regelbundna möten där man dels diskuterat enskilda, komplicerade patientfall, dels diskuterat policyfrågor. Till exempel har diskuterats utvidgning av teamets område till att även omfatta andra MRB, införande av uppföljningsrutin för ESBL_{CARBA}, nyttan av att ge eradikeringsbehandling till gravida MRSA-positiva kvinnor inför förlossning och screeningförfarande hos hushållskontakter med MRSA.

Sexuellt överförbara infektioner, STI

Det kontinuerliga STI-arbetet består av paragrafärenden, smittspårning av komplicerade fall samt rådgivning till sjukvårdspersonal angående handläggning av patienter med misstänkt eller verifierad STI-smitta.

Biträdande smittskyddsläkare och smittskyddssjuksköterska deltar i det hiv- och STI-förebyggande arbetet i Värmland i nära samarbete med hiv/STI-samordnare och ingår bl.a. i expertgrupp för SRHR och i olika riktade aktiviteter och arbetsgrupper inom STI-området.

Under 2018 har biträdande smittskyddsläkare och smittskyddssjuksköterska ingått i arbetsgruppen för införande av klamydiaprovtagning via PEP – patientens egen provhantering. Denna tjänst för webbaserad klamydiaprovtagning (hemtest) kommer att införas som e-tjänst via 1177.se och drivs av Region Värmland. Huvudansvarig för tjänsten är STI-mottagningen. Tjänsten ersätter klamydia.se som avvecklas i april 2019.

Sedan 2017 ingår Landstinget i Värmland inte längre i Regionalt kunskapsnätverk hiv/STI Mellan. Under 2018 har en utredning avseende återupptaget arbete i kunskapsnätverket gjorts. Kunskapsnätverket bjöd in Smittskydd Värmland och hiv/STI-samordnare i Värmland till möte med styrgruppen för det regionala kunskapsnätverket för diskussion avseende eventuellt

framtida samarbete. Biträdande smittskyddsläkare deltog i detta möte. Vid efterföljande överläggningar mellan Smittskydd Värmland och Folkhälso- och samhällsmedicinska enheten beslutades att man i nuläget avstår från deltagande i kunskapsnätverket.

Vaccinationer

Nationella vaccinationsprogram regleras genom smittskyddslagen.

Smittskydd Värmland medverkar i samordning och uppföljning av nationella program. Samverkan sker med både elevhälsan och med barnhälsovården som är utförare av skolvaccinationer respektive barnvaccinationer. Smittskyddsläkaren är ordförande i vaccingruppen som är associerad med läkemedelskommitténs arbete. Rutin för mässlingvaccination har uppdaterats under året. I början av året medverkade Smittskydd Värmland i utformningen av en personalenkät inom landstinget gällande immunitet mot mässling.

Verksamheten besvarar fortlöpande vaccinationsfrågor från hälso- och sjukvården, media och allmänheten. Vaccinationskampanjen mot säsongsinfluensa läggs upp av Smittskydd Värmland i samverkan med kommunikationsenheten.

Efter ett politiskt initiativ om en utredning vilken effekt ett vaccinationsprogram mot TBE i Värmland skulle ha och hur det sedan kan utformas har Smittskyddsläkaren under hösten haft kontakter med Hälsometrin på Göteborgs universitet i deras hälsoekonomiska utredning och rapport av ett sådant vaccinationsprogram.

Vårdhygien

Vårdhygien – allmänt

Smittskydd Värmland arbetar fortlöpande för att minska smittspridning i vården och förebyggande av vårdrelaterade infektioner.

I det kontinuerliga arbetet ingår rådgivning och utbrottshantering till vårdenheter inom såväl landstingsdriven som kommunal verksamhet. Dessutom har man ansvar för upprättande av landstingsövergripande rekommendationer avseende vårdrutiner ur hygiensynpunkt.

Smittskydd Värmland ansvarar för fortbildning och upprätthållande av hygienombudsorganisationen med regelbundna hygienombudsträffar. Hygiensjuksköterskorna deltar i flera olika materialgrupper, där sortimentet av förbrukningsartiklar för Landstinget i Värmland bestäms.

Basala hygienrutiner och klädregler

Landstingets enheter mäter följsamheten till basala hygienrutiner och klädregler varje månad.

Smittskydd Värmland följer och deltar i analysen av resultatet samt återkopplar till enskilda enheter med behov av förstärkt information till hela

eller delar av personalgrupper. Resultaten av mätningarna diskuteras förlöpande på hygienombudsträffarna.

Byggnation

En del i det vårdhygieniska arbetet är att delta i ny- och ombyggnation inom Landstinget i Värmland. Vi har deltagit i projektgruppen för ersättningslokaler för Hus 4. Projektet innefattar framtagande av nya lokaler för flera verksamheter bl.a. infektionskliniken och akutmottagningen. Vi har också varit delaktiga i projektgruppen för framtagande av en sprututbytesmottagning på Centralsjukhuset i Karlstad (CSK).

Hygienombuds nätverket

Hygienombuds nätverket har haft möte fyra gånger under året på respektive sjukhus. Under året genomfördes en heldagsutbildning för nyutbildade hygienombud. Utbildningen omfattade baskunskap inom vårdhygien.

Hygienronder

2015 beslutades det att alla enheter med patientnära vård ska genomföra en hygienrond årligen. Under 2018 har fokus varit att komma ut till verksamheterna för uppföljning av genomförda hygienronder på vårdcentralerna i Värmland. Under året gjordes 13 uppföljningar. Dock har inte alla enheter genomfört en hygienrond. En hygienrond genomförs för att finna vårdhygieniska risksituationer i miljön som kan medföra smittspridning och är en del i patientsäkerhetsarbetet. Resultatet ska användas som en del i att höja den hygieniska standarden.

Infektionsverktyget

Syftet med Infektionsverktyget är att det ska vara ett stöd för verksamheterna i sitt förbättringsarbete gällande vårdrelaterade infektioner och följsamheten till terapirekommendationer för olika infektioner.

Integrationen av Infektionsverktyget med Cambio Cosmic (slutenvården) är genomfört och överlämnades i drift 2014. Sedan Cambio Cosmic uppgraderades till version R8.1 har Infektionsverktyget inte haft en bra funktionalitet. Landstinget valde 2017 att stänga ned infektionsverktyget på grund av att det blivit felaktigheter vid registrering av antibiotika och vårdrelaterade infektioner.

Tillgången till en testmiljö har varit begränsad och återinförandet av Infektionsverktyget till första kvartalet 2019 har fått flyttas fram till ett obestämt datum. Infektionsverktyget har prioriterats ned p.g.a. införandet av andra IT-system. Prioriteringsärenden kring vilka aktiviteter som går före andra beslutas av objektägarna till andra system och lyfts vid behov till Styrgrupp Vård.

Under 2018 har Smittskydd Värmland och IT deltagit i en projektgrupp för Cosmic-användare där olika förstudier avhandlats för att förbättra funktionaliteten i verktyget. Möjligheten för Värmland att se hur förbättringarna ter sig har inte varit möjlig då Infektionsverktyget varit avstängt.

Då verktyget slås på igen behöver en synkronisering med datalagrets rapport göras för att den kvantitativa överföringen ska kunna valideras komplett.

Kommunal vård och omsorg

Vårdhygien har avtal med länets 16 kommuner. Nätverket för vårdhygieniska frågor för kommunal vård har haft en utbildningsdag. De gemensamma riktlinjer för kommunal vård har uppdaterats. Hygienrondsprotokoll har utarbetats för särskilt boende, hemtjänst samt en checklista med rutiner för personliga assistenter.

Ortopeden – projekt för att minska protesinfektionerna

Under många år har arbete med att minska protesinfektionerna, fram för allt höftproteserna, bedrivits inom regionen. Arbetet intensifierades under 2018. Arbetet organiserades multiprofessionellt där flera verksamheter engagerades och uppföljning via Områdesledningen initierades. Smittskydd blev en naturlig del av detta arbete när det gäller utbildning och egenkontroller. Fortsatt arbete kommer att bedrivas under 2019.

Städning i vårdlokaler

Landstingsservice och Smittskydd Värmland har regelbundna avstämningsmöten och diskuterar övergripande rutiner och uppkomna situationer. Under 2018 har Smittskydd Värmland fortsatt utbilda landstingets städpersonal i basala hygienrutiner.

Vårdrelaterade infektioner (VRI)

Under 2018 har PPM-VRI-mätningar genomförts tre gånger inom slutenvården i Landstinget i Värmland. Dessa resultat har ingått i landstingets tertialredovisning. Ett arbete pågår med att utveckla en hållbar resultatredovisning för alla nivåer i landstinget i samverkan med övriga ledningsfunktioner i landstinget.

Strama

Samverkan mot antibiotikaresistens, Strama Värmland

De övergripande målen för att motverka antibiotikaresistens är att verka för en rationell användning av antibiotika och en effektiv resistensövervakning. Resistensövervakning görs av mikrobiologiska laboriet som dels rapporterar fortlöpande framför allt MRB enligt smittskyddslagen men även vissa andra multiresistenta bakterier som är lokalt överenskommet. Års-sammanställningen presenterades i slutet av åren på stramamöte samt publicerades på Smittskydd Värmlands hemsida.

För att uppnå en rationell användning gör Strama Värmland kvartalsvis återkoppling av forskrivare- och rekvisitionsdata till verksamhetschefer samt direkt till allmänläkarna. Kvartal 4 kunde inte LäkeMedelsenheten ta fram rekvisitionsdata p.g.a. problem med data via E-hälsomyndigheten.

Lokal terapiriktlinje för hud- och mjukdelsinfektioner har uppdaterats under året och förslaget togs upp på stramamöte i december för att i januari 2019 fastställas i läkeMedelskommittén. Arbete med uppdateringen av terapiriktlinjen luftvägsinfektioner har påbörjats. En uppdatering av delar av

appen Strama LIV gjordes i slutet av året. Eftersom tidigare strama-ordföranden bytte tjänst till annat landsting har ordförandeskapet för Strama Värmland bytts under året.

Smittskydd Värmland

Ingemar Hallén
Smittskyddsläkare